

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

UKRAYNADA ŞƏHƏRSALMA SƏNƏDLƏRİNİN STRATEJİ EKOLOJİ QIYMƏTLƏNDİRMƏSİ (SEQ)

Gennadiy Maruşevskiy

Onlayn iclas
15 oktyabr 2021-ci il

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Ukraynada şəhərsalmanın hüquqi bazası

Şəhərsalma sahəsində münasibətləri aşağıdakı qanunvericilik tənzimləyir:

- Ukrayna Konstitusiyası, Ukrayna Mülki, Kommersiya və Torpaq Məcəllələri
- Ukrayna qanunları:
 - **Şəhərlərin inkişafının tənzimlənməsi haqqında**
 - Ukraynanın məkan planlaşdırmasının ümumi planı haqqında
 - Şəhərlərin inkişafının əsasları haqqında
 - Memarlıq fəaliyyəti haqqında və s.
- Dövlət quruculuğu normaları (DBN)
 - DBN B.1.1-15: 2012 Yaşayış məskənlərinin ümumi planının strukturu və məzmunu
 - DBN B.1.1-22: 2017 Zonalaşdırma planının strukturu və məzmunu
 - DBN B.1.1-14: 2012 Ərazilərin müfəssəl planının strukturu və məzmunu və s.

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Şəhərsalma sənədlərinin strukturu

Dövlət səviyyəsində	Regional səviyyədə	Yerli səviyyədə
Ukrayna ərazisinin planlaşdırılmasının ümumi sxemi	Əyalət ərazisinin planlaşdırma sxemi və Rayon ərazisinin planlaşdırma sxemi	Yaşayış məskənlərinin zonalaşdırılması planının (zonalaşdırma) ümumi planı Ərazi icmalarının məkansal inkişafı üzrə Ərazi Kompleks Planlarının müfəssəl planı

Ukraynanın “Şəhərlərin inkişafının tənzimlənməsi haqqında” Qanununa əsasən, **bütün şəhərsalma sənədlərinin** Strateji Ekoloji Qiymətləndirilməsinin (SEQ) həyata keçirilməsi icbaridir.

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Ukraynada SEQ-in hüquqi bazası

- Strateji ekoloji qiymətləndirməyə dair Protokol (Ukrayna Ali Sovetinin 562-VIII of 01.07.2015 sayılı Qərarı ilə ratifikasiya edilmişdir)
- **“Strateji ekoloji qiymətləndirmə haqqında” Qanun** (2354-VIII sayılı və 20.03.2018-ci il tarixli)
 - Dövlət planlaşdırma sənədlərinin strateji ekoloji qiymətləndirilməsinin həyata keçirilməsinə dair metodiki tövsiyələr (Ukrayna Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirinin 296 sayılı və 10.08.2018-ci il tarixli Əmri)
 - Ətraf mühitə, o cümlədən ictimai sağlamlığa dair dövlət planlaşdırması sənədinin həyata keçirilməsinin nəticələrinin monitorinqi proseduru (Ukrayna Nazirlər Kabinetinin 1272 sayılı və 16.12.2020-ci il tarixli Qərarı)
 - Ətraf mühitə, o cümlədən ictimai sağlamlığa təsirlərin müəyyənləşdirilməsi meyarları (Ukrayna Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin 213 sayılı və 28.10.2020-ci il tarixli Əmri)

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Ukraynada SEQ proseduru

Ukraynanın “Strateji ekoloji qiymətləndirmə haqqında” Qanununda SEQ-in həyata keçirilməsinin 6 mərhələsi müəyyənləşdirilmişdir:

1. SEQ-in həcmnin müəyyənləşdirilməsi (planlaşdırıcı SEQ-in həcmnin müəyyənləşdirilməsinə dair bəyannamə hazırlamalı, onu öz veb-saytında dərc etməli və ətraf mühitin mühafizəsi və səhiyyə sahəsində səlahiyyətli orqanlara göndərməlidir)
2. SEQ hesabatının hazırlanması
3. İctimai müzakirələr* və məsləhətləşmələr (o cümlədən sərhdərlərarası məsləhətləşmələr)
4. SEQ-in, ictimai müzakirənin və məsləhətləşmələrin nəticələrinin nəzərə alınması
5. Dövlət planlaşdırma sənədinin təsdiqinə dair məlumat
6. Ətraf mühitə, o cümlədən ictimai sağlamlığa dair dövlət planlaşdırma sənədinin həyata keçirilməsinin nəticələrinin monitorinqi

***Yerli səviyyədə** şəhərsalma sənədi layihəsinin SEQ prosesində ictimai müzakirəsi “Şəhərlərin inkişafının tənzimlənməsi haqqında” Qanuna uyğun olaraq həyata keçirilir. SEQ proseduru zamanı ictimai dinləmələrin keçirilməsi **məcburidir**.

İctimai dinləmələr üçün hüquqi baza “İctimaiyyətin ətraf mühitin vəziyyətinə təsir göstərə biləcək məsələlərin müzakirəsinə cəlb edilməsi proseduru”dur (Ukrayna Nazirlər Kabinetinin dəyişikliklər edilmiş 771 sayılı və 23.01.2019-cu il tarixli Qərarı).

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Ukraynada SEQ-in cari vəziyyəti

Faydaları:

- Hüquqi baza yaradılıb
- Hüquqi baza inkişaf etdirilir
- SEQ çoxsaylı dövlət planlaşdırma sənədlərinə - strategiyalara, planlara, sxemlərə, şəhərsalma sənədlərinə, milli proqramlara, dövlət ünvanlı proqramlarına və digər proqramlara və proqram sənədlərinə, o cümlədən bu sənədlərə dəyişikliklərə tətbiq edilir
- Maraqlı tərəflərin və ictimaiyyətin cəlbi üçün geniş imkanlar mövcuddur
- SEQ sənədləri müntəzəm olaraq regional dövlət orqanlarının veb-saytlarında yerləşdirilir

Çatışmazlıqları:

- SEQ formal bir prosedurdur
- SEQ-in şəhərsalma sənədlərinin məzmununa təsir imkanı yoxdur
- Hal-hazırda SEQ öz məqsədinə çatma bilmir: *ətraf mühitin qorunmasını, əhalinin həyat şəraitinin təhlükəsizliyini və sağlamlığının qorunmasını, həmçinin ekoloji məsələlərin ictimai planlaşdırma sənədlərinin hazırlanması və qəbul edilməsi mərhələsinə daxil edilməsini təmin etməklə dayanıqlı inkişafı təşviq etmək*

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Ukraynada SEQ sahəsində praktikada çatışmazlıqlar

Qanunvericiliyin tələbləri:

- Araşdırmanın olmaması
- SEQ prosesində keyfiyyətə nəzarətin olmaması

SEQ praktikasının adekvat olmaması:

- Planlaşdırıcıların və SEQ mütəxəssislərinin koordinasiyasının və cəlbinin zəif olması
- İştirak səviyyəsinin aşağı olması; ictimaiyyətin iştirakı SEQ hesabatına dair məsləhətləşmədə iştirakla məhdudlaşır
- İctimaiyyətin iştirakının şəhərsalma sənədlərinə təsirinin az olması
- Planlaşdırma prosesinin tərkib hissəsi kimi məqbul alternativlər hazırlanmır; konkret bir alternativin nə üçün seçilməsi sənədlərdə göstərilir
- Azaltma tədbirlərinin adekvat olmaması
- SEQ prosesində monitorinqə aşağı prioritet verilməsi
- Kumulyativ təsirlərin qiymətləndirilməsinin zəif olması

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Şəhərsalma sənədləri üzrə strateji ekoloji qiymətləndirmə Qaydaları

Ukraynanın müvafiq nazirliklərinin və yerli dövlət orqanlarının qanunla müəyyənləşdirilən SEQ tələbləri və prosedurları haqqında hələlək yaxşı anlayışı yoxdur. Buna görə də sahəvi tövsiyələr hazırlamaqla və bu tövsiyələrin praktik tətbiqinə dəstək göstərməklə yerli potensialı gücləndirməyə ehtiyac var.

UNECE, Avropa İttifaqının maliyyələşdirdiyi EU4 Ətraf Mühit Proqramı (2019-2022-ci illər üçün) çərçivəsində Ukraynada SEQ-dən istifadəni dəstəkləyir. UNECE şəhərsalma sahəsində SEQ-in tətbiqini təşviq etmək məqsədilə sahəvi tövsiyələrin hazırlanması sahəsində Ukraynanın Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə əməkdaşlıq edir.

Qaydaların məqsədi şəhərsalma sənədlərinin hazırlanması sahəsində SEQ hesabatlarının hazırlanmasına dair qaydaların həyata keçirilməsinə dair məsləhətlər verməkdir.

Qaydaların **hədəf qruplarına** şəhərsalma sənədlərini hazırlayanlar və SEQ çərçivəsində məsləhətləşmələri təmin edən dövlət orqanları daxildir.

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Həcmın müəyyənləşdirilməsi mərhələsi

Ətraf mühitə və ictimai sağlamlığa mümkün təsirlər

Planın komponenti	Təklif edilən tədbir	Stress faktoru	Biomüxtəliflik		Torpaq	İqlim	Hava	Su	Maddi aktivlər	Mədəni irs	Təbiəti mühafizə ərazisi	Sağlamlıq	Transsərhəd təsirlər
			Flora	Fauna									
Tikinti mərhələsi													
Nəqliyyat	Yeni şosse yolu – gündə 10 000 avtomobil	Şosse yolları üçün torpaqların təyinatının dəyişdirilməsi Səs-küy Toz			Yüksək keyfiyyətli kənd təsərrüfatı torpaqlarının itkisi						Tikinti fəaliyyətlərinin əmələ gətirdiyi səs-küyün təsir etdiyi ərazilərin mühiti		
Məskunlaşma ərazilərinin inkişaf etdirilməsi	2000 nəfərlik binalar 100 nəfər üçün təkailəlik mənzillər	Yaşayış məskənləri üçün torpaqların təyinatının dəyişdirilməsi Toz Səs-küy											
Sənayenin inkişaf etdirilməsi	Yüngül sənaye istehsalı – 10 ha Anbar – 4 ha	Toz Səs-küy			Qəhvəyi sahəli ərazidə inkişaf baş verəcək; torpağın mövcud keyfiyyətinə təsir olmaya bilər		Toz artıq torpağa daxil olmuş çirkləndiriciləri gətirə bilər					Daxil olmuş çirkləndiricilərin yaxın ərazilərin sakinlərinin sağlamlığına təsir edə bilər	Daxil olmuş çirkləndiricilərin ərazinin sərhədlərinin 1,5 km ətrafında yerləşmiş ərazilərdən gələ bilər

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

SEQ-ə dair hesabat

Təsirə məruz qalma ehtimalı olan ərazilərdə ətraf mühitin vəziyyətinin, əhalinin həyat şəraitinin və sağlamlıq vəziyyətinin xüsusiyyətləri

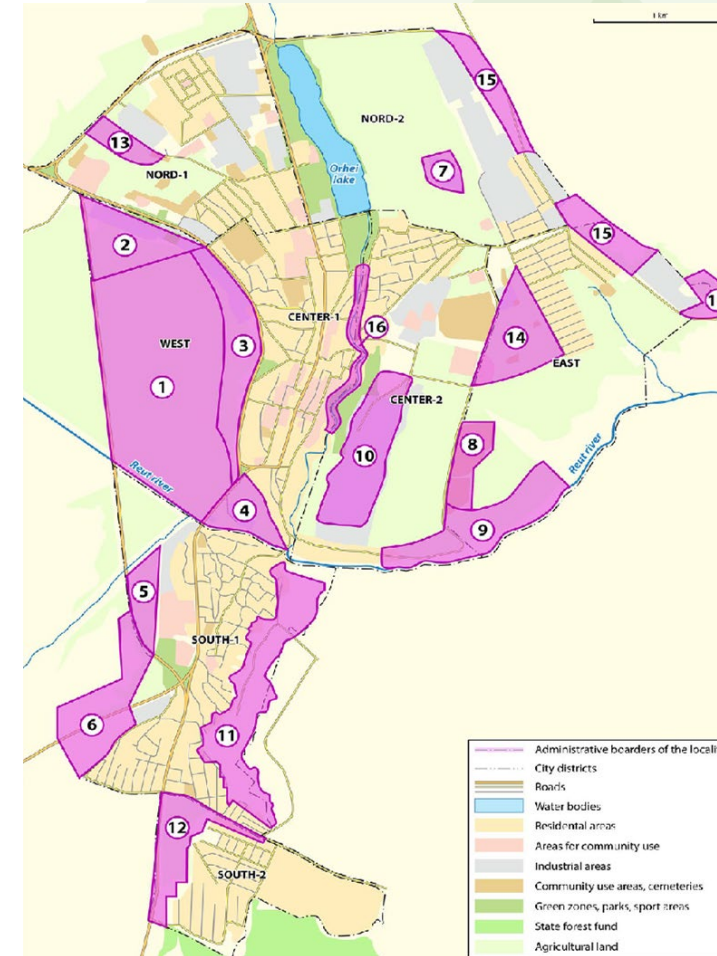
1. Təsirə məruz qalacaq - və ya məruz qalma ehtimalı olan əraziləri göstərmək üçün - müvafiq əraziləri müəyyənləşdirmək üçün say və (və ya) rəng sistemindən istifadə etməklə xəritə üzərində təklif edilən Şəhərsalma Sənədləri (ŞS) vasitəsilə.
2. Təsirə məruz qalma ehtimalı olan ərazilərdə ətraf mühitin vəziyyətinin, əhalinin həyat şəraitinin və sağlamlıq vəziyyətinin ümumi təsvirini vermək üçün

No	Ərazinin funksional təyinatı	Ərazinin təyinatında planlaşdırılan dəyişiklik	Yer	Sahə, ha
1	Məşəlik ərazi	Yaşayış binaları	Şəhərin şərq hissəsi	2
2	Kənd təsərrüfatı təyinatlı ərazi	Rekreasiya, idman və turizm təyinatlı ərazi	Şəhərin qərb hissəsi	10
3

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

SEQ-ə dair hesabat

Ətraf mühitə, o cümlədən ictimai sağlamlığa təsirlərin təsviri

Sahə/Zona	Atmosfer havası	İqlim	Su	Torpaq	Təbiəti mühafizə əraziləri	Biomüxtəliflik	Sağlamlıq
Sahə/Zona 1	DI/LT RE/TR	IN/LT RE/TR	DI/MT LO	DI/ST LO	DI/ST LO	DI/ST LO	IN/MT LO
Sahə/Zona 2	?	?	0	DI/MT LO/CU	DI/MT LO	0	IN/MT LO
Sahə/Zona 3	DI/MT LO	IN/MT LO	DI/MT LO	0	0	INI/MT LO/CU	IN/M T LO
-2	Ciddi mənfi təsirlər. Ciddi mənfi təsirləri azaltma tədbirləri vasitəsilə minimallaşdırmaq və əhəmiyyətsiz təsirlərə çevirmək olar.						
-1	Orta səviyyədə mənfi təsirlər. Bu təsirlər qəbul ediləndir.						
0	Heç bir təsirin olmaması						
+1	Orta səviyyədə müsbət təsirlər						
+2	Ciddi müsbət təsir						
(?)	Təsirlərin ciddilik səviyyəsini əminliklə qiymətləndirmək mümkün deyildir ki, bu da digər səbəblərdən ətraf mühit komponentlərinə dair məlumatların çatışmazlığı ilə bağlıdır.						
DI / IN	Birbaşa/dolayı						
LT/ MT/ ST	Uzunmüddətli (10-15 il) / Ortamüddətli (3-5 il) / Qısamüddətli (1 il)						
LO / RE	Yerli / Regional						
CU / SI / TR	Kumulyativ / Qarşılıqlı / Sərhədlərərası						

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

SEQ-ə dair hesabat

Ətraf mühitə, o cümlədən ictimai sağlamlığa təsirlərin təsviri (davamı)

Ətraf mühitə təsirlərin və hər bir sahəyə dair izahedici qeydlərin daha ətraflı təsvirini təqdim etmək üçün. Təsirə məruz qalan ərazilərin sayı kifayət qədər çox ola biləcəyi üçün SEQ Hesabatına əlavəyə təsviri cədvəllərin daxil edilməsi məsləhət görülür.

“Su parkı yaradılması” ərazisinə misal (mövcud şərait - əvvəlki karxanaların yerində yaradılmış anbarlar)

Ətraf mühit komponenti	Təsirin qiymətləndirilməsi	Təsirlərin xüsusiyyətləri
Hava	0, +1	Yaşillıq sahələrinin artması
Su	+1	Hidravlik tədbirlər kompleksi həyata keçirildikdən sonra anbarların hidravlik şəraitinin yaxşılaşması
Torpaq	+1	Landşaftın planlaşdırılması və sahillərin qaydaya salınması, təbii bitki örtüyünün bərpası
Biomüxtəliflik	+1	Yaşillıqların çoxaldılması
Sosial-iqtisadi mühit	+2	Ətraf mühitin rahatlığının, rekreasiya obyektlərindən istifadə imkanlarının, vətəndaşların sosial əlaqələrinin artırılması, əhəlinin sağlamlığının yaxşılaşdırılması

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Yoxlama siyahısı

Yoxlama siyahısı praktik fəaliyyətlə məşğul olanların SEQ haqqında Qanunun tələblərinin yerinə yetirilməsini təmin etmək məqsədilə istifadə edilə biləcəyi sənəddir. Yoxlama siyahısı aşağıdakıları müəyyənləşdirir:

- Fəaliyyət tələb edən hər bir Maddə və Məqam
- Mətnə tələb edilən tədbir göstərilir
- Həmin tədbiri həyata keçirməyə məsul təşkilat
- Məsul şəxsin tələb edilən tədbirin həyata keçirilib-keçirilmədiyini müəyyənləşdirməsi üçün sütun - əgər həyata keçirilməyibsə, izahat gözləniləcək

Yoxlama siyahısından bütün SEQ sənədlərinə dəstək üçün istifadə edilə bilər.

Maddə	Tələb	Məsul təşkilat	Status	
			Başlatdırma tarixi	Tamamlanmamış
Maddə 10. Strateji ekoloji qiymətləndirmənin həcmi müəyyənləşdirilməsi				
2	SEQ-in həcmi, araşdırmanın həcmi, ekoloji qiymətləndirmə metodlarını, SEQ Hesabatına daxil ediləcək informasiyaların müəyyənləşdirilməsi səviyyəsini müəyyən etmək məqsədilə, SEQ haqqında Qanunun 6, 7 və 8-ci Maddələrində göstərilmiş dövlət orqanlarına (milli səviyyədə SPS-lə bağlı) və ya dövlət orqanlarına (yerli və regional səviyyələrdə SPS-lə bağlı) müraciət (kağız və ya elektron formada) təqdim etmək	Planlaşdırıcı		
3	Aşağıdakılar haqqında məlumatın daxil edilməli olduğu strateji ekoloji qiymətləndirmənin həcmi müəyyənləşdirilməsinə dair bəyanatın hazırlanması : Sifarişçi; SPS-nin növü və əsas vəzifələri, digər şəhərsalma sənədləri ilə əlaqəsi; SPS-lə strateji ekoloji qiymətləndirmə proseduru (o cümlədən resursların yerinin, miqyasının, həcmi və ya ayrılmasının müəyyənləşdirilməsi) üçün qanunvericiliklə nəzərdə tutulan fəaliyyətlərin və ya obyektlərin formalarının həyata keçirilməsi şərtlərini müəyyənləşdirilməsi həddi; Mümkün təsirlər: Ətraf mühitə, o cümlədən ictimai sağlamlığa; Ətraf mühitin mühafizəsi statusuna malik ərazilərə. Ətraf mühitə, o cümlədən ictimai sağlamlığa transsərhəd təsirlər Nəzərə alınmalı olan əsalandırılabilən alternativlər, o cümlədən SPS təsdiq edilmədikdə; Həyata keçiriləcək araşdırmalar, strateji ekoloji qiymətləndirmədə istifadə ediləcək metod və meyarlar; SPS-nin həyata keçirilməsinin mənfi təsirlərinin qarşısının alınması və azaldılması üçün nəzərə alınmalı olan tədbirlər; Strateji ekoloji qiymətləndirmə Hesabatının struktur və məzmununa dair təkliflər, Qeydərini və təkliflərin təqdim ediləcəyi dövlət orqanı, həmçinin təqdim etmə şərtləri	Planlaşdırıcı		
4	İctimaiyyətin qeyd və təkliflərini əldə etmək və nəzərə almaq məqsədilə, Strateji ekoloji qiymətləndirmənin həcmi müəyyənləşdirilməsinə dair bəyanat və (əgər varsa) SPS-in layihəsini planlaşdırıcının veb-saytında yerləşdirməklə bu sənədləri ictimaiyyətə çatdırmaq Əhalini SEQ haqqında Qanunun 12-ci Maddəsinin 4-cü hissəsində göstərilmiş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirmənin həcmi müəyyənləşdirilməsinə dair müraciət (əgər varsa) və SPS layihəsinin dərc edilməsi haqqında məlumatlandırmaq Bu maddənin 5-ci hissəsində göstərilmiş ictimai müzakirənin bütün müddəti boyunca bu sənədlərdən ictimaiyyətin sərbəst istifadəsinin təmin etmək	Planlaşdırıcı		
5	Strateji ekoloji qiymətləndirmənin həcmi müəyyənləşdirilməsinə dair müraciətin ictimai müzakirəsi üçün onun elan edildiyi tarixdən etibarən minimum 15 günlük müddət vermək	Planlaşdırıcı		
6	Belə müraciətin alındığı tarixdən etibarən 15 gün ərzində strateji ekoloji qiymətləndirmənin həcmi müəyyənləşdirilməsinə dair bəyanatın qeydlərini və təkliflərini təqdim etmək	SEQ haqqında qanunun 6,7 və 8-ci maddələrində göstərilmiş dövlət orqanları		
Action implemented by:			Planlaşdırıcı	
SEQ haqqında Qanunun 6,7 və 8-ci maddələrində göstərilmiş dövlət orqanlarından (Cədvəl A1-ə baxın) heç bir qeyd daxil olmadığı halda, araşdırmanın həcmi və strateji ekoloji qiymətləndirmə haqqında hesabat daxil ediləcək məlumatların təfərrüatlıq səviyyəsi müstəqil şəkildə müəyyən ediləcək.				

Funded by the
European Union

EU4Environment

Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine

Təşəkkür edirik!

Action implemented by:

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP